



Seereer

Ndang o ndang

Podel 4

Safe 2

Édition 2018
Réimpression 2020



Avis de droit d'auteur : ©2016-2021 projet Sénégal Lecture Pour Tous pour l'Agence des États-Unis pour le développement international (USAID), contrat USAID n° AID-OAA-I-14-00055/AID-685-TO-16-00003, géré par Chemonics International. Tous droits réservés. Cette aide provient du peuple américain et est financée conjointement par l'USAID et le gouvernement du Sénégal.

Ce travail est disponible sous la licence Creative Commons Attribution 4.0 IGO licence (CC BY 4.0 IGO) <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/igo>. Sous cette licence, il est accordé le droit de copier, de distribuer, de diffuser et d'adapter ce travail y compris à des fins commerciales selon les conditions énoncées de la licence CC BY.

Taap Cangel

A fing ale mbaal..... 4

O qol kaaf o le Xooxaan 28

Doktoor fa ndew 40

calel ke Mbaal fa Fambe no isin 50

A fíng ale mbaal



Ye ndiig ne faafna, paabaan ke fop a sambir.

Wene mbaafik o ñoow, waana ndet no fog den.

Ta jeg waa yoqna na saate faa, a mbidaa, a ndef no cafel ke kam saate fee.

Mbaal a ret na mbeel alaa a yerik,
A ga'a mbeel alaa a may foofi.
Ta ga' ne foofi le maytiina na mbeel alaa.
Ta dakoox no mbind naa, a ret a
jeetaayik fo pasil ne.



No feet olaa ta ret kop alaa,
a godik a teex.

Xa caac axe a ndamtan, boo a teex
ake a may.

Ta ret na mbeel alaa, a waqaa,
a sipaa boo ta wid.

Ta duuf teen xanja, fasaap,
a pataas, fa a qap...

A xesangaa a soorik, a yutangaa a weg
a fing ale, a xaad.

A ref no lakas boo ta yaar, ta dakoox a
soorik.

A jegangaa maa ta retaa, xa caac' axe a
ndet a soorik.

Ta topatooxan boo tuufe ke fop a neq.



Faab fa Faasaax we ndetna a ciidik na
ndubaab alaa :

Ye da mbadna, kaa da ndalik maa
Moon.

Moon fee waasaadna a qooq, a ref no
masonj ne.

Yaaga boo ndiik, na tabaski soom a
gataa no saax laa.

A garangaa sax, naangee waagataa o miñ.
Yaam p̄asil ne fop na ndubaab alaa a
moofatu.
Xa caac̣ axe fop maaga a jangtaa.
Keene taxu kaa widaa o fog ole, soo a
dakoox.



Fo o fog ole naa ngaraa no saax le a mbaafiid calel.

Nen genar wene naa sogaa o ngar,
Faab fa Faasaax ye da pogoogna ba cut .
A sutooxiid a paat o simin o yaal mbind
ne, a moof.

Teen Faasaax a jangu o ñuxur ole, a
jangtoox a fat ale.

Faasaax ee: kaa mbaafiid calel mene na
ndubaab ale.

Yaam o qooxoox ndiig a yaakaru no
ñoow.

Ndaa ndiig a fadangaa, calel no
qooxoox a mbag.



Kene bisiidu a ñaaclax'in alene.
Moon a lay ee: a ndubaab de kaa yaaj,
taa may calel.
Oxuu refna a waaga o deet ke ta
waagkaa o jal.
Sañce ke owe meen, poor, mangasiin
ke, o maag ole...

Da nqes a mbidaa, a laamtaa boo roog
a jaar.

Da nqaad, a nqij boo too njegee calel,
boo hookom a faaf.

Da muj o yoon a ndet sañce, a yoon fa
Moon.

Da nqotel maneebar, a nduũaa a
muul, a njaxasaa simaa.



Ye da njalna boo o nqool a xon,
da ndabdel

Da ndet a nga' a Moon o taadalin den,
a asooxin, a qaad, ndax da feetik
ɣasil naa.

Da ndet na marse faa, a njikik a ɣislax

No feet olaa, da njangoox, a nqaad na saate faa.

Yaa da mbadna gaaraas, Faasaax a lay a Faab ee :

- Foogaam ee um fadangaa xan um daan ñaal fik too yokooxkiim.



Ye da mbadna na saate faa, da yongin
no pind ke fop.

Ndaa nga'eero Mbaal fo pasilum na
saate fee.

Da laamit, Jebel a laya den ee kaa ndet
na kop alaa.

Kaa njeg a fing paam a mbeel alaa
ginofaatar.

Da yoon a ndet, a soƙ mbaal fo ƙasilum
fo gentand we.

Wene utaa pataas, waana a qaf too
xanja fo fasaaf le layaand.

Da yongin, Mbaal a gar a simin a den.

Da sawar no calel ke, a layin jookanjal.



Neene, da nomtoox no mbind naa.
A sareet ake nduuñaa xa saaku xe no
mbind naa.
A qap ake, a pataas ake, fasaap fee fo
xanja fee :
Baana-baana ke kaa ngaraa o yaar a
njikiidin.

A nqesangaa a ndok no oto le, a ndet
no luuma ke.

Da andat ee: oxuu refna kaa war o gim
xooxum.

Naaga a mbi'u baa ndeef a mbaal no
calel ke ta fi'aa.

Da ngidim a mbaal, yaam owe
njiriiñoorataa a fing a qoox den.

Mbaal ne Moon fa Ndol



Moon fa Ndol ngen'u na saate faa
ne'eena 'Bakade.
Saate faa a jeg'a pind xarɓaxay fo
petik.
Kas ke may'u foofi, o ñoow ole a fel.
A koɓ ale a may taxar fo xa tim.

Pind ke Moon fa Ndol kaa njasnoor'u.
Da ndetraa a, mbi'raa boo na piy axe
da ndimna.

Pind fik ke a muj o ndef leng, boo ta
jaaxland fop.

Muu ga'eeroona o leng oxe waafeen
maa no lakas oxaa.



Nqes nuu refna, da yoon a ngawlook na
kop alaa Gidiw.

Kuu da mbaagna o njeg, xan oxuu refna
a daaw a lasum.

Da ndef ngentand we moyna o
ñoowandaa saate fee Bakade.

A ndetangaa na xew, a layeel siid we.

Da moof ñaal-ñaal, a ndetangaa a
nqawlook a ngatit mayeer :
A waaga ref ɕoox, goy, mbaat jaad.
O jeg ole a moy o waajooxaa apaax.
Da ndet boo njegatee tus kaa da
p̄isiidna.



Da moof kom leng, a njeetaay baa
nanir, ee :

Kaa mbaalkaa no maag olaa
Bayaaso.

Da yoon a ndet a mbaafik paalir, no
taax kaa.

Ye da cutna, da njagand paal ke fo
ke da mbarna yoonit.

Ndol a layin ee mam refu 'Bayaaso?
Koo bugko ñaayaa boo daaw a kop
alaa no tof kaa :

O fudooxangaa a kop ale, o daaw o
tan olaa.

O maag ole a maynangaa, lip ke kaa
yooniidan boo no dayand.



Bayaaso, kaa gof de, ndaa alee a juga
lip maak.

Fat i mbaalik maaga, yaam a kop ale
mayatee paafal.

Boo p'asil'in ke a yooyaa, too kaaga
jabee jeg.

Oxuu refna a dakoox no mbindum, a
waajanik a fat ale.

No feet olaa, da nqes, a yoon a ñaayʼaa,
a ñaayʼaa.

Moon a gadoox mbaal ne a siipaa,
Ndol a ɲaɓ a paan ale a kaala'oox daax le.
Ye da mbadiidaa no tan ole ʼBayaaso, o
maag ole a ɲiis.



- Ndol a lay ee lip kaa a ndeta, fat i nqaad.
- Moon a siisoox a lay ee : da cung o mayin olaa yaar.
- Ndol a layin ee : o feet a fadangaa i teel o ngar.
- Moon a layin : yoqatee mayu ndiikii o mayin ole gar.

- Ndol a layin ee: yaag koy I ndet kam a kopɔ ale.
- Moon a layin ee : xar i mbaafkaa kam a kopɔ ale?
- Ndol a layin ee: xecɔ a tof fo suum no keec ke.
- Boo nqeex ne a xijlaa in mene na kopɔ ale.



- Moon a layin ee : ndigil layo koy, fat I mbaafik kaa i ñaamna.
Da yoon kam a kopɗ ale, a ngisaa a tof, a modaa.
Ye da ndaawna keec ke, Moon a kobaa a duudaa;
Ndol a gisaa fofaa Baa mayif, a moof yooro ndaxar, a ñaamaa.

Ye da ndakwiidna, da sop o maag ole a mayin.

Da ndok kam o maag ole, a mbaalaa, a mbaalaa...

Boo maag ole njisaa, da ndam lip leng kut.

Da ngaad boo feet, ndax o maag ole moy o jag.



- Moon a lay ee : nam i mbikaa lip leng neene koy?
- Ndol a doonin ee : lip leng daawree in, daxee tig mbind naa.
- Too koy, koo may pasil, waagkino coox o leng waas lakas we.
- Kaaga ndigil oo, yaaga boog nam i mbi'kaa?

- Ndol a layin ee: jegaam teen yiif, andiim ndax xan o jaɓ ?
- Moon a layin ee: wo Ndol seen, ne yiytoona, layi um nan.
Ndol a layin ee: um bis lip leng ne, yaam mayiim p̄asil.
- O bis fik kaa o feet, yaa i mbaalikna.



- Moon a doonin ee: wo andu ne ta reftaa, neene naa moy'kaa. Da mbad no mbind naa, Ndol a jaw a yax fo pasilum. Moon a deetaa pasilum da feetan yaam jegee kaa ta cooxna den. No feet olaa da ndakoox, a ndam lip fik, Ndol a jangatinin

Moon a maad o cungaa mayu, p̄asilum
ne yooyaa a faanwaa.

Ndol fo p̄asilum a ñaamaa baa ngiñ, a
moỵ o magna.

Moon a yooyaa waagatee faalik, ta
widaa Ndol ndax ta rabdin lip̄.

Ndol a yufataa Moon boo a yoon den a
muj o yaqoox.

o qol kaaf ole Xooxaan



Xooxaan kaa gen'u na saate faa
ne'eena Soora.

Saate xooxoox a reefu, oxe eetna gen
Soora a reefu o fana.

Oxe ne''el Laan Jambaal, kaa
xawlooxoogu baa fadiid na kop ale.
Ta moof yoora soop naa a ñootnooxaa
baa gif o faan.

Ta d̥aad̥ o kiin a ci'an foofi yerel na
sak-a-ɸang.

Paafal mayu a mbidin, a mbakaa wene
mboxaa.

Da layan ee: inwi boo i ndet mbigook,
ndiig a fada.

Ta gid̥ a yokoox, a ga' paafal kaa naa
ɕufaa a ndetaa.



Ta fi' nen oxaa tapneena no ndaxar ne,
cer ke soom.

Ta jeem o inoox, ndaa waagee yo'noox
me ta moofna,

Boo ta yookataa paafal kaa no kofu,
ta sog o waag o inoox

Ta deet njanoon, ñamaak, a yirfoox soo
a leemoox a dat safe yeeq.

Ta ga' a sak-a-ɸang foofi paam o jafum.
Ta leemoox, soo a juur foofi le yoora
sooɸ ne soo a joox mudan.
Ta hiɓ teen a puusin boo caf a tadaq,
soo a kañoox.
No jaar olaa, ta dox a koɸ ale a ne'tin
Soora.



Ta ret a xotik p̄asilum ndax da ngeniid.
Ye ta fadiidna, ta fi' xa qol a figwaa, a
waajanaa ndiig ne.

O ndaan um a layin ee : maam, kum
taxu xawlookatiro?

Ta doonin ee : ke ga'uuma mene kaa
layaam um xooxik.

Da nqoox no hiid o eetaand ole, a njeg
kaaf fa aareer.

Da mbaag o ñoow teen xa kiid xa fak.
Boo na mbaan faa, ke da saxadna kaa
ngeerin tap betuu tadik.

Yaaga boo ndiik saate fee Soora
ñakatee o ñoow.



O qooxoox o maak oxe Xooxaan,
o ndaan a ref na Laan Jambaal.
Oxuu fogna no kuurcala Maama Laan
kaa saxadaa mayu.
Keene taxu boo Xooxaan a fog no kelfa
maak ke Soora.
Kuu ta layna no ndiig, kaa refaa ndigil
naa watkeerna.

Ndiig nuu refna, xa qolum kaa saxadeel
a p̄oow.

Gentand we Gidiw, Gulwe, boo

Ngalyaak fop kaa ngaraa na sim ale.

Oxuu naa xaadaa, xan o bis daagaan.

Saate fee roof, o ñoow ole a may boo
fop a faay.



Ta jeg bes, o kenar a gar maa yaal saate.
Kelfa ke fop a nqooyel, a ngar a maadiid
o xet ole.

Yaal saate a inoox, a gidim saate fee fop.
A lal a den o kenar oxe inoorna na
ndubaab alaa.

O kenar oxe a inoox a laltoox; mi
Xamad ne'eem
Mexey gentaa o Ndakaaru ; kaam gar'u
deetiid xooxoox we.
Kaam bug'u o joktoor fa nuun boo and
nam nu njaltaa.
Mi oxe gidmaa o yaal saate fo kelfa ke
njaabiidna.



Den fop da layandoor ee, Xooxaan
oxey, layi fo ten.

O yaal saate lay a Xooxaan ee: waagaa
o jeetaay fo kenar oxe.

Yaam oleng no we moofna mene,
moy'irang o and kaa jofna teen.

Xamad, Xooxaan a waagaang o lay fop
ke bugoona and.

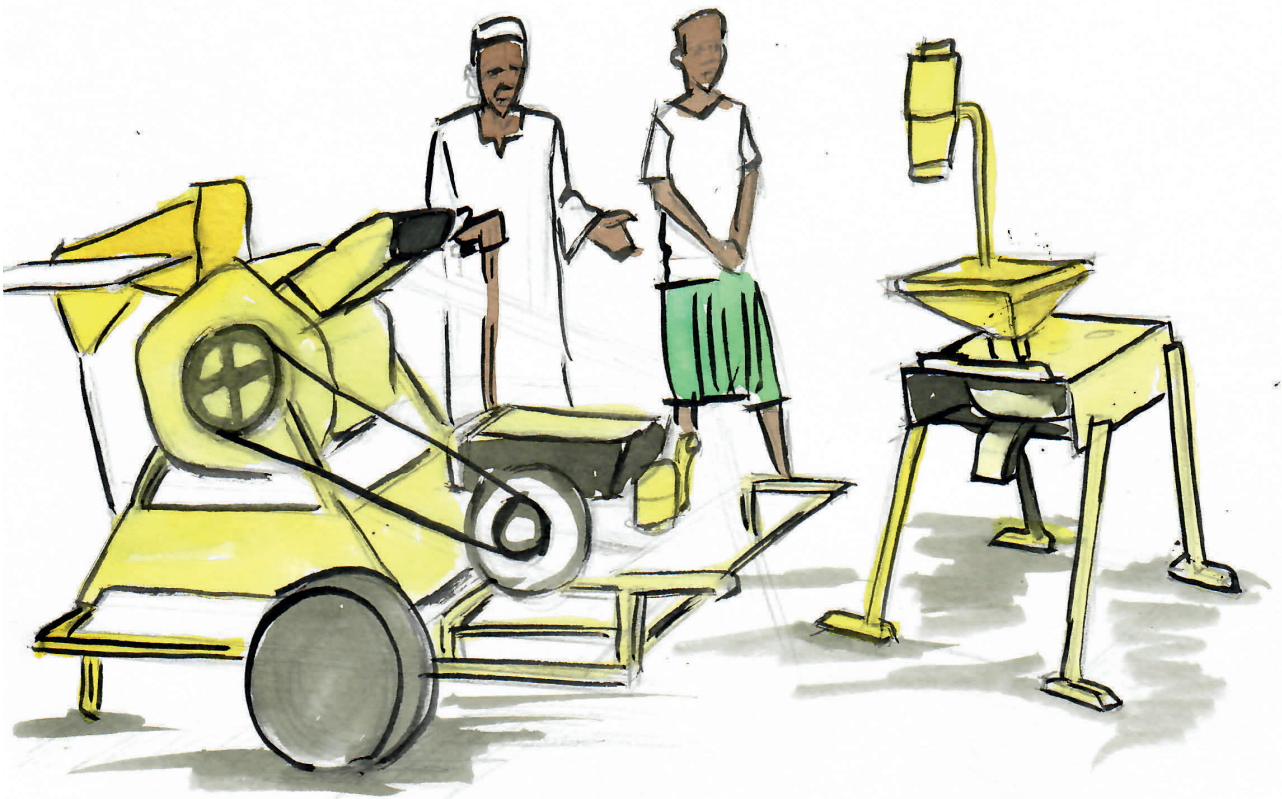
Xamad a rop jeetaay faa a simin:

- O koor oxe, jam soom jego?
- Xooxaan : Jam soom kay!
- A mban fero a qooq ?
- A miña de, a fada tiig xarɓaxay nahik a doon.



- Xa qol xa podnum o xooxaa?
- Jegaam xa qol xa tadaq axaa lamuuma na ba'es.
- Nam a mbodu no yaajel?
- A fada ektaar fik o qol oluu refna a hupangiran.
- Xar o duufaa na qol axe?

- Ke moyuuma o xooxaa refu: kaaf, a aareer, pursiin.
- Podnum o jegaa no qol oluu refna?
- Naangaam o jegaa xa paam xarɓaxay fo petik leek-leek.



- Jegaa masiin qooxir ?
- Jegaam masiin, ndaa kaa maakat me da ndefatna
- Masiin saxadir koy ?
- Ha'aa koy, xa pay i saxadtaa kaaf ke fo pursiin ke.

- Mbaat a tep a mayu ke fo ñooñoow naangee nqijlaa nuun?

- In wee ngidmaa Roog, yaq mayee mene.

Jookanjal o koor oxe Xooxaan, um fadangaa xan jangtoox ke xottuuma meene.

Xamad jookanjal, o goor o andu ne ta laytaa fo maak.

Dogtoor fa ndew



Saate fee o Jumb Sopel kaa ref saax
maak laa mayna ꝑaabaan.

Oxe foga na paan ale Yaamaan,
departemaa Kookoor.

Rondismaa Ganki, komin fee Ginofaatar
fofna caate betuu fa leng.

Caate ke mbogna teen ndefu: Jumb
Sopel, Jaroox, Ngamsuur, Fasus,
Niinjolaan fa bantanto.



Ñiig refu o yaal saax le Jumb Sopel.
Fambe a ref o yaal saax le Ngamsuur,
Moon a dodel Jaroox.
Faasaax a doxnel saax le Fasmus.
Ndol a adwan o Niinjolaan, Xomb a saq
Bantanto.



O Jumb Sopel kaa ref saate
faa mayna pind.
Yaal mbind nuu refna a
sega pasil mayu.
Ta ref ngentand naa nanirna, a yeegir
no saax-oo-saax.
Muu da moofna no ngel ne, owe
njoktooraa no kaa baatna saate fee.

Ekol fee a juga kalaas betaa-foleng.

Muse ke fop a ngen na saate fee.

Xa caac' axe a njangangee, kaa fasaa,
a mbidaa kam saax le.

Rew we a ceewkaa no kas kaa,
a cutangaa a ndaxanik.



Kom leng, Ñiig a xooyit no nqel naa.
Yaal pind ke fop a njaabiid, oxuu refna
a moof no bakum.
Ñiig a lay ee : o xooy ole xaye,
kaa jofna no wod-fo-baal ole.
Saax le jeggee dispañseer, oxuu jirna
mene, xan o ret boo Ginofaatar.

Oxuu refna liip̄an p̄asilum,
o tew teemed, o koor teemed fik.
A yutangaa, um lul waa naa njikkaa
simaa fee boo ta muulel.
Soo i mbaaf mason, da max dispañseer
na palan fa nqenu.
Saax le fop a yoon fa Ñiig,
yaal saate fee.
Na qool a tadaq, dispañseer fee a
maxel baa yut, fop a sawar.



Yaal saate fee a ret rondismaa Ganki,
a bis o leetar maa Suu-perefe Yaxal,
ndax ta siñe'in boo o maad a bisiid a in
dogtoor.

Ye ta yutna, ta waas o leetar ole maa
Suuperefe.

Ta dakoox na saate faa, a xooyit,
a jangtoox, fop a ngidmin.

Da moof boo Ñiig yaal saate a daaw o
leetar Suuperefe.

A layiid ee xan Gofornoor Njogoy a
gariid, a wet dispañseer fee.

Yaal saate a lulit no caate ke fop, ndax
da maadiid ñaal ne.

Rew we a leel saate fee fop boo ta xool.



Saate fee a nqet a njeetaay no kaa
jofna no xet ole.

We naa nqetooxkaa delegaasonj fee a
nand toki.

We naa mbarkaa no njaw ne, turup
Maama Njookaayonj a mbecaa a
ngimaa.

A siis a nqotkel no caate ke matna.

Na fugaaw faa, caate lakas ke fop a ngariid fa pamb den.

Nqel ne yipooxel baa may, fop a ndokoox toki mosu.

Gofornoor a yooniid fa Suuperefe, Meer Ganki a xetoox a den.

Yaal caate ke cooxin xa pay, kelfa ke simnin, ta simin fop.



Ye Gofornoor a widna dispañseer fee
baa yut, a gar a moof.

Yaal saate fee a inoox, a gidim a caax
ake ngarna.

Xa caac' axe a ngeenoox, a ngim fak le
no saax le.

Gofornoor a geenoox, a lay fo saax le,
a gidim a den.

Ta geenoox, a lal a den o tew oxe
warna ref dogtoor fee.

Wene mboxaa yaam a sawar, waana
ndam xa ton a njaaxid.

- O tew ii ! o tew ii ! mam o tew a
refaa dogtoor koy?

Ta inoox a lay gonum, a jeetaay fa
saate fee fop.



Genar waa fop a nqaad boo ta yoq
dogtoor fa ndew fee.

Xa caac a nqooyel, a pisanin bagaas ke
no mbind yaal saate faa.

No feet olaa, ta xooyit jeetaay fo goor
we fo rew we.

A jeetaay no qoolel cer fo genand ole,
fo o widand ole.

Yaal saate fee a yoonandin fo rew
daduk, ta simnik saate fee.

Ta wid pind ke fop, ye ta dakwiidna no
mbind naa, a jangtoox o yaal saate fee
ke ta ga'na fop no qoolel.

A lay ee : foogiim ee xam may mene
calel !



- Yaal saate : xar taxu o lay kene koy?
- Saate fee kaa xool qac, muu o qoolel a jegna, jir maykee maaga.
- Dalandaa yiifes dogtoor, daayaam apaax.
- A yoqa yaa ndiig naa fadka, pook kaa mayaa lool.

- Dogtoor, a ndok aluu refna a juga sanke, Meer fee ci'tiidun fagun-faak.
- Keene faaxa lool, ndaa boo ndiig ne fadaa, xan ceetaay mayu a njeg.
- no ke naa yetoorteel a cir ake no ndiig ne.
- Boo taamaala ke a mbaajoox.

calel ke Mbaal fa Fambe no isin



Mbaal fa Fambe kaa ndeefu qaariit
miñu na saate faa.
Pind ke a njasnoor, da ndef gentand
njofooru.
A mbog calel no kuu ta waagna o ref.
Xa caac' axe a nanir, a yoonaa a ɲasaa.

Ye da moofna boo ndiig ne sutoox,
da ndam a tet no saax a ndubaab baa
mbaafik calel.

Mbaal a ret a asook fogum fo p̄asilum.
Fambe iitam a ret a ga'rik fo fogum,
da asin.



Da yoon maa Naak o yaal saate faa,
a asookin.

Naak a ngidim a den, a lay fa den falay
no maak.

Yaam o maak lay'aanum moyu o maak
and'aanum.

Da ngdim a Naak na as ale fo yeg ole.

No feet olaa, da ngadoox saak den a
ndet na gaaraas faa.

Mbaal fa Fambe a sop a aparanti fee ta
xooytaa : Dakaar ! Dakaar !

Da ndok a moof, kilyaan ke a ngaraa o
leng-o-leng.

Boo neene o oto le a mayaa, bagaas ke
a fagel.



Muus sofoor fee, a gar a sod foofi no
rajaateer ole no oto le.

Ta ɲaay a heɲand o oto le, ta xiin,
a xiin, baa sum,
ta dakoox a cinj, a sutoox gaaraas fee,
a yuf ondik, a geenoox.

Muus a jik esaas boo ta may, ta xotatin
a fat ale.

Kam o oto le Mbaal kaa daan baa
yarawoos.

Fambe koy bugee tus a kumpa'in meen
boo yaa da mbadkaa.

Ye baxtu petik a mbadaa, o oto le a
fadiidaa gaaraas.

Kam Boo-Marese, Mbaal fo Fambe a
mbaafik kaa da ñaamna.



Ye da cutna, da ngot o oto, a ndet
Yaraax no daland olaa.

Box fee refna o yaal mbind ne a xooyin
a Ndol.

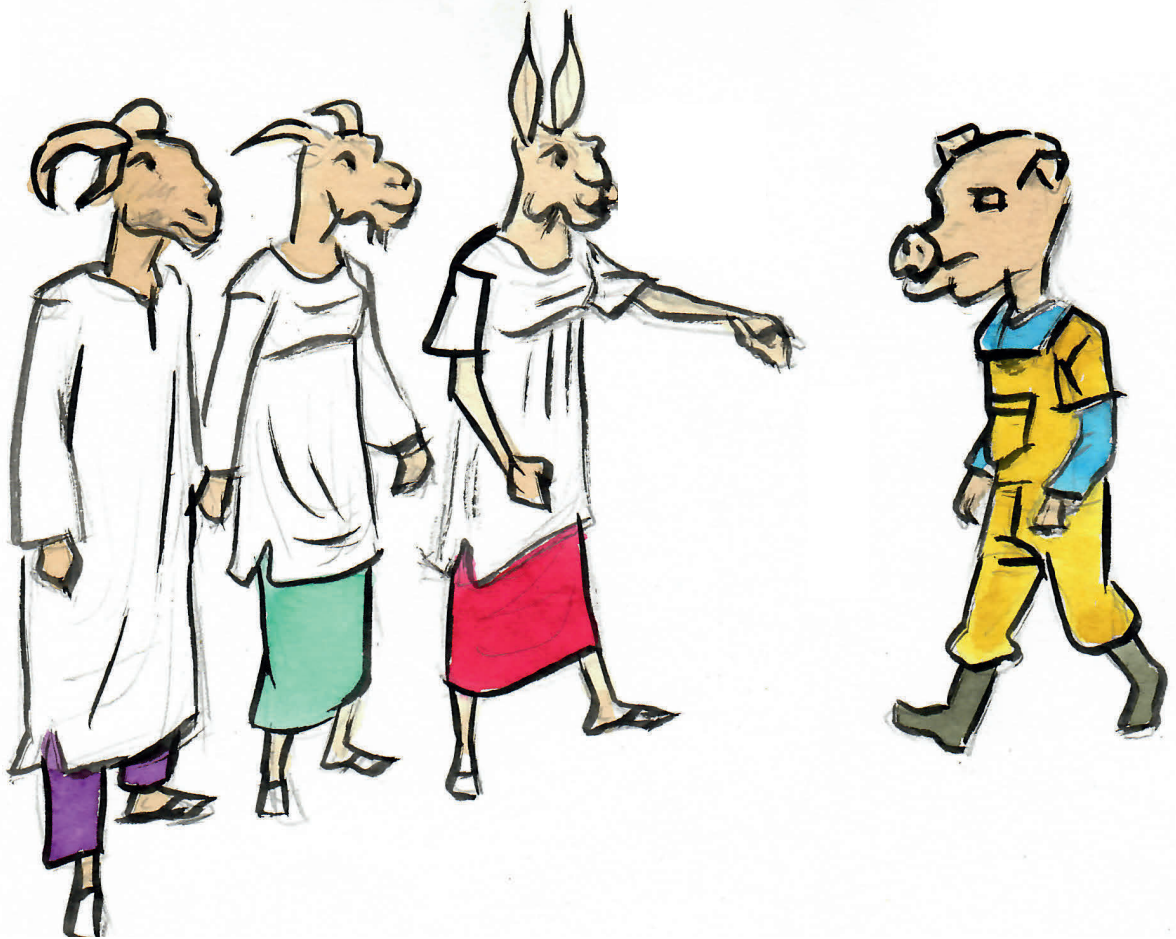
- Box ee: Ndol, Mbaal fene fa Fambe
bugum o yoon a den.
- O yoon a den boo da mbaafik cael.

Ndol ee : a faaxa tokoor, a feedangaa um yoon a den kam saate.

- Andaam a Ruul fee naa jalaa isin Ganduur, xam lay fo ten

Box ee : mbaal, Fambe, a feedangaa nu yoon fa Ndol mbaafik calel.

- Mbaal ee : a faaxa, i nannaan, in we njookang a njal apaax.



Da nges a ñaay'aa, a mbidaa, a laamtaa
boo neene a mbadu Ganduur.
Ndol a xooyin o yoonum Ruul, boo ta gar.
Ta andnin ee wene xa tokoor faapes a
ndefu, a mbaafaa calel.
Mene i ndefna, kaa i may calel boo
mbaafaa surnaale.

No feet olaa da nqes a p̄isloox a karte
dandite den.

Ruul a yook a den, a gar a xot
a kaayit den.

Da nqooyel, a ndok, a mboloox a
ndokoox calir den.

Oxuu refna a lalel me waroona o ref,
fo ke jalkaa.



Mbaal a bisel paketaas, me xa moon
axe a mbi'teel na paket.
Fambe a bisel mangasiin, me a karton
ake a leemteel.
Ye waxtu fa leng a fadna, o feep olaa jib.
Da sutoox, a ndet a mbutook, na
paasyon ke.

Ye da mbacna baa mbad no mbind naa,
oxuu refna a daasoox.

- Box, o yaal mbind ne a laamit a den :
Nam calel ke koy?

- Mbaal a lay ee: a yaaca o dom ndaa
calel no koor oo.

Mi refu paketaas, bekaa xa moon na
paket, lakas we kolaa.



- Fambe lay ee: mi de, kaam xijaa lool me faruuma.

A kartonj ake kaa med', koo war o yodaa leemaa ñaal mum ne.

Keene taxu boo xaye mbuuru muum fa a ñaaw paangum na put.

Ndaa koy ndabid ne a faaxangaa, a jaraan.

- Mbaal ee: ceres ke fop kaa fomaa.
O feet boo um wacaa, xan um waaf
fasaap yEEK.
- Fambe ee: mi de layiim fasaap, nquf,
mbaat lakas,
Um rafdangee boo seq xaaliis, kaam
jikkaa a cek a muum yaxin.



No feet olaa da nges a njalik, da
ngeenoox boo a nqooyel.
Da ndok, oxuu refna a jof na palaasum.
Ta jeg oxaa naa widaa calel ke, a gar
me Mbaal.
Wo Mbaal, reti no oto laa fudnik a
karton ake naa njalteel.

Fambe, fat o ret no oto le naa bisaa
a kartonj ake.

O far na lim ale no ke naa bekeel na
kamiyonj ake.

Too bind fop na karne leene, boo wacaa
o lay ke bindoona.

Ta xot karne le, a geenoox paam xa oto
xe a deetaqinaa.

